

Deelverslag 2 stap Verrijken

Bedrijven-inventarisatie DSO / Omgevingsloket

Inhoudsopgave

Leeswijzer	3
Waarom deze inventarisatie?	4
<i>Wat gebeurt er met de resultaten van de inventarisatie?</i>	4
DEEL 1: SAMENVATTING	5
Thema: (Oefenen met) het DSO/Omgevingsloket	5
<i>Oefenomgeving (zelfstandig oefenen)</i>	5
<i>Werkplaatsen (begeleid)</i>	5
<i>Content</i>	5
<i>Hulpmiddelen en ondersteuning</i>	6
<i>DSO-functionaliteit</i>	6
Thema: Communicatie/ informatieve content ten behoeve van websites	6
Thema: Betrokkenheid	6
14 (hoofd)aandachtspunten	7
Stakeholderverdeling bij stap Verrijken	8
DEEL 2: INTEGRAAL VERSLAG	9
<i>Thema 1: oefenen met het DSO</i>	9
<i>Thema 2: functionaliteit</i>	14
<i>Thema 3: communicatie</i>	16
<i>Thema 4: DSO-content</i>	20
<i>Thema 5: betrokkenheid</i>	24

Leeswijzer

Beste lezer van dit verslag,

Voor u ligt het tweede (deel)verslag van de online bedrijven-inventarisatie DSO / Omgevingsloket.

In de **tweede dialoogronde 'Verrijken'** van de inventarisatie is diverse stakeholdergroepen gevraagd om ideeën en suggesties voor de 6 thema's die in de eerste dialoogronde door hen zelf zijn benoemd.

Dat heeft geleid tot veel nieuwe inzichten, verdiepende (vervolg)vragen, zorgen, wensen, ideeën en verwachtingen die er leven ten aanzien van het DSO / Omgevingsloket.

We hebben alle input samengevat in 14 aandachtspunten (zie deel 1), die we in de laatste dialoogronde aan u voorleggen om hierin een voorkeur aan te geven.

Dit verslag bestaat uit 2 delen.

In **deel 1** vindt u een **samenvatting** van de door alle deelnemers ingebrachte ideeën en suggesties voor de 6 thema's.

In **deel 2** vindt u **alle antwoorden** die door de deelnemers zijn gegeven op de gestelde vragen. Bij ieder antwoord kunt u zien vanuit welke stakeholdergroep er is gereageerd en welke reacties daarop zijn gegeven.

Ik wil u graag bedanken voor uw deelname en waardevolle inbreng en hoop dat u wilt meedoen aan de **laatste dialoogronde 'Voorkeuren'**. Daarin bieden we u de gelegenheid om uw voorkeuren aan te geven in de lijst van 14 aandachtspunten.

Roland Willemsen

Implementatiemanager DSO bedrijfsleven
Programma Aan de slag met de Omgevingswet
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Waarom deze inventarisatie?

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) speelt een belangrijke rol bij de Omgevingswet. Het DSO, voor veel partijen beter bekend als het Omgevingsloket, is het online domein waar onder andere omgevingsvergunningen kunnen worden aangevraagd.

Op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt, vervangt het DSO de huidige voorzieningen ruimtelijkeplannen.nl, omgevingsloket online (OLO) en activiteitenbesluit internetmodule (AIMonline).

Bedrijven, overheden, belangen-, branche- en uitvoeringsorganisaties gaan met het DSO / Omgevingsloket werken. We inventariseren daarom op dit platform de eventuele vraag- en aandachtspunten die nog bestaan. Ook horen we graag aan welke oplossingen gedacht wordt. Genoemde partijen gaan tot begin april op dit platform met elkaar in gesprek om een eenduidig beeld te krijgen hoe het DSO / Omgevingsloket werkt en waar eventuele aandachtspunten zitten.

De inventarisatie is volledig online en bestaat uit onderstaande 4 stappen. Per stap hebben de deelnemers ruim de tijd om hun vragen en zorgpunten in te brengen en om op elkaar te reageren. Per stap wordt de input van de dialoog verwerkt en wordt een verslag gemaakt, dat bij de volgende stap wordt gebruikt.

1) Verzamelen <i>inschrijven</i>	2) Verkennen <i>vraagstuk en deelnemers</i>	3) Verrijken <i>ideeën en oplossingen</i>	4) Voorkeuren <i>focus aanbrengen</i>
Schrijf nu in!	>> Verkennen	>> Verrijken (dicht)	>> Voorkeuren (dicht)
U schrijft u in als deelnemer aan de inventarisatie, zodat we u kunnen informeren over alle stappen en resultaten.	Iedereen kijkt anders naar het vraagstuk. U deelt uw vragen, inzichten, belangen en verwachtingen en u reageert op anderen.	Welke ideeën en oplossingen zijn er al voor uw vragen en zorgpunten en welke moeten er volgens u ontwikkeld worden?	Geef aan wat u de beste ideeën en oplossingen vindt om de vraag- en zorgpunten aan te pakken en/of op te lossen en onderbouw uw keuzes

Wat gebeurt er met de resultaten van de inventarisatie?

In de online dialoog met andere belanghebbenden en experts kunt u direct vragen inbrengen en antwoorden ophalen. Daar is de dialoog voor bedoeld.

Per stap wordt een rapport gemaakt, met een FAQ (frequently asked questions). De ingebrachte vragen en zorgpunten worden door de DSO ontwikkelaars en andere betrokken experts beoordeeld op haalbaarheid en wenselijkheid. Indien positief beoordeeld worden zij opgenomen in een planning. Indien zij niet wenselijk of haalbaar zijn dan wordt dat gemotiveerd teruggekoppeld. Op deze wijze optimaliseert het DSO.

Voor de duidelijkheid: de tips, wensen en verbeterpunten die in dit platform aan de orde komen, worden niet automatisch allemaal verzilverd. Het is wel de bedoeling om terug te koppelen waarom een issue wel of niet wordt ingewilligd.

DEEL 1: SAMENVATTING

Hieronder vindt u de samenvatting van alle antwoorden en reacties van de door alle deelnemers ingevoerde content en een overzicht van de stakeholderverdeling tijdens de stap verrijken.

Thema: (Oefenen met) het DSO/Omgevingsloket

Oefenomgeving (zelfstandig oefenen)

Een deel van de deelnemers aan de inventarisatie heeft nog niet geoefend met het DSO/Omgevingsloket. Oefenende bedrijven willen graag zelfstandig kunnen oefenen in een omgeving die stabiel is zonder (nep) testdata van overheden, maar die wel voldoende content bevat om ook realistische en complexere projecten te kunnen beproeven. Het blijkt bij het bedrijfsleven nog onvoldoende bekend dat er een (stabiele) DMO (demo) omgeving beschikbaar is om te oefenen naast de (meer dynamische) PRE (preproductie-)omgeving.

Werkplaatsen (begeleid)

Het blijkt dat belangenorganisaties en bedrijven behoefte hebben aan begeleide werkplaatsen met herkenbare cases bij het oefenen met het DSO/Omgevingsloket. De oefenvraag is breder dan alleen het DSO/Omgevingsloket. Bedrijven willen ook oefenen met de werkprocessen rondom planvorming en participatie.

Men mist een uitleg/overzicht van nieuwe functionaliteiten in het DSO ten opzichte van de huidige voorzieningen.

Content

Bedrijven die oefenen, lopen regelmatig vast omdat ze werkzaamheden/activiteiten die voor hen relevant zijn, (nog) niet kunnen vinden.

Testers signaleren verschillen in het opzoeken/vinden van regels ten opzichte van de huidige voorzieningen. Voor veel regels (werkzaamheden/activiteiten) zijn in de oefenomgeving van het DSO nog geen checkformulieren aanwezig. Dit leidt tot meldingen dat de vragenbomen voor bepaalde werkzaamheden nog niet gevonden kunnen worden. Bevoegd gezagen hebben in de oefenomgeving weinig beperkingengebieden gepubliceerd waardoor daar nog nauwelijks mee geoefend kan worden.

Er worden vragen gesteld over praktische zaken in het DSO. Denk aan inzicht in gegevens die een activiteit vergunningplichtig maken, de status van een aanvraag tonen, de vraag of AVOI (Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur) wordt geïntegreerd in het DSO.

Er is inzicht nodig bij gemaakte keuzes, zoals bij het tonen van (de grote lijst met) regels van alle overheden bij het aanklikken van 1 bepaalde locatie.

Het doorverwijzen 'vraag bij uw gemeente...' wekt irritatie op.

Deelnemers kunnen moeilijk onderscheid maken welk deel van de content in de oefenomgeving productiewaardige data betreft en welk deel test (nep-)data.

Men vraagt om duidelijke gestructureerde digitale aanvraagformulieren.

De input op de vraag naar veelgebruikte activiteiten wordt gedeeld met de koepels van de bevoegd gezagen. Ten aanzien van trefwoordgebruik is uniformiteit belangrijk. Het helpt als trefwoorden (eventueel qua naam) gerelateerd zijn aan regelgeving. Nutsbedrijven en andere organisaties die assets in het publieke domein hebben, vinden het belangrijk dat overheden rekening houden met

de bescherming van die assets en veiligheidszones c.q. beperkingengebieden opnemen in het omgevingsplan of de omgevingsverordening.

Hulpmiddelen en ondersteuning

Bedrijven die willen oefenen, weten niet goed waar te beginnen of bij wie ze vragen kunnen stellen. Er zijn onvoldoende handleidingen beschikbaar. Een *quick reference card* zou een goede toevoeging zijn. Testers uit het bedrijfsleven hebben behoefte aan aansprekende branchespecifieke oefenvoorbeelden.

Testers verwachten content op productieniveau in de DSO-oefenomgeving. De op technisch en functioneel testen gerichte oefenomgeving is dat niet. Dat is bij bedrijven onvoldoende bekend.

DSO-functionaliteit

Onder de huidige wetgeving wordt naast de landelijke voorzieningen [Omgevingsloket online](#) (OLO), [Activiteitenbesluit Internet Module](#) (AIM) en [Ruimtelijke Plannen](#) ook nog gebruikgemaakt van lokale online systemen van overheden, OV-bedrijven, meldpunt bodemkwaliteit, e-mail en door commerciële partijen aangeboden loketsoftware zoals WoW Portaal en AVOI-manager. Er is opgemerkt dat in AIM in 1 keer een melding kan worden ingediend en daarna de geldende regels kunnen worden gedownload. In het DSO zijn 'indienen melding' en 'opvragen maatregelen op maat' 2 aparte functies. Dat maakt het DSO/Omgevingsloket minder gebruikersvriendelijk.

Thema: Communicatie/ informatieve content ten behoeve van websites

Op de websites kan meer informatie worden opgenomen over de mba's (milieubelastende activiteiten). Het hoe en waarom van mba's, en hoe straks de vergunningen worden verleend. Deelnemers hebben duidelijke wensen aangegeven met betrekking tot dit onderwerp.

Bedrijven hebben vragen over de (werking van de) Omgevingswet, over 'meervoudige aanvragen' en bepaalde specifieke onderwerpen zoals de veranderingen als gevolg van het loslaten van de onlosmakelijkheid en de gevolgen daarvan voor milieubelastende activiteiten.

Informatie op de website is niet makkelijk vindbaar: hoe kun je je aanmelden voor een testomgeving, waar vindt men oefencasussen en waar zijn staalkaarten elektriciteit en gas?

Er wordt gevraagd om de staalkaart 'Electriciteit en Gas in het Omgevingsplan' op te nemen op de websites van IPLO en VNG.

Thema: Betrokkenheid

Er is behoefte aan informatie over welke wijzigingen al gepland waren, maar die nog moeten worden uitgerold en wanneer.

Deelnemers worden graag betrokken via deelnemerssessies. Terugkoppeling wat met de input gebeurt (via platform zoals COGO-, NWOOG- en DSO-dagen). Via softwareleveranciers.

Bedrijven bereiden zichzelf voor op ingebruikname DSO/Omgevingsloket door deelname aan gebruikersgroep WoW portaal/DSO-werkgroep. Verdiepen in het DSO/Omgevingsloket en het oefenen kosten veel tijd; daar komen bedrijven nog onvoldoende aan toe. De oefencontent is (nog) niet representatief voor de productieversie van het DSO. En er is weinig content van provincies en waterschappen te vinden.

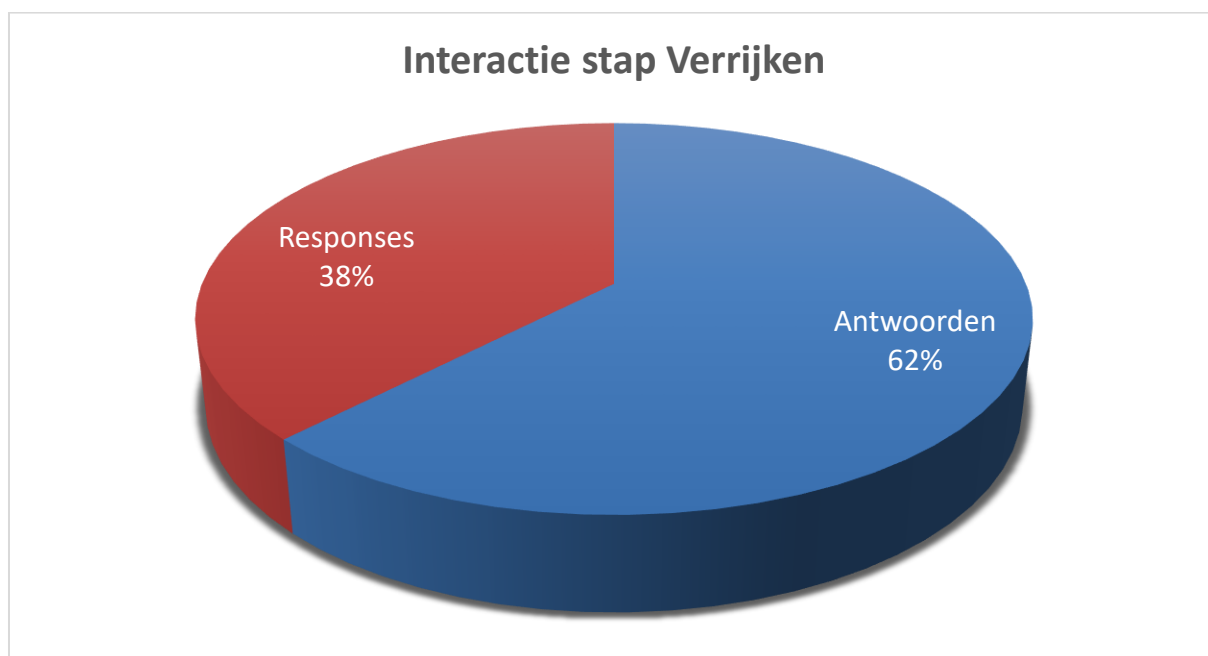
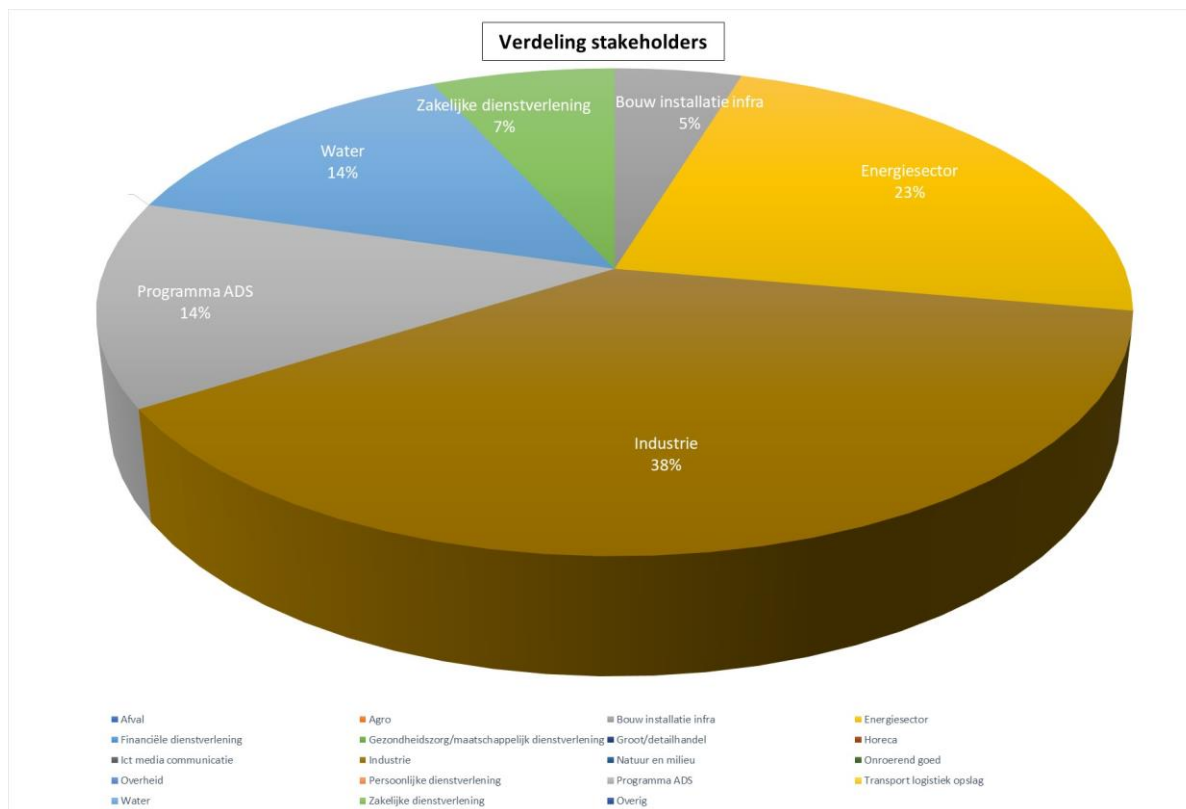
Bedrijven en overheid kunnen elkaar helpen in de voorbereidingen op de inwerkingtreding van de Omgevingswet door ervoor te zorgen dat zaken van nationaal belang goed geborgd worden.

14 (hoofd)aandachtspunten.

Onderstaande (hoofd)aandachtspunten worden voorgelegd in de stap voorkeuren. Deelnemers kunnen aangeven en motiveren welke 5 van de 14 (hoofs)aandachtspunten hun voorkeur genieten.

1. Er moeten meer branche specifieke oefencases beschikbaar komen
2. Bedrijven moeten zelfstandig (zonder begeleiding) kunnen oefenen
3. Er moeten meer DSO werkplaatsen met begeleiding worden aangeboden
4. We hebben zelf een duidelijk beeld met welke activiteiten we willen oefenen (licht toe)
5. Er moet een vast moment in de week komen (spreekuur voor bedrijfsleven) waarin we live vragen kunnen stellen en voorbeelden kunnen bespreken
6. Naast het DSO/Omgevingsloket willen we ook kunnen oefenen met overheden
7. Er moet een helpfunctie komen in het Omgevingsloket
8. In het DSO/Omgevingsloket moeten de functionaliteiten van OLO, AIMonline, ruimtelijkeplannen en meldpunt bodemkwaliteit makkelijk terug te vinden zijn. Als de functionaliteiten anders werken is inzicht nodig in het hoe/wat/waarom.
9. Er moet een lijst komen met de meest gestelde vragen over de werking van het Omgevingsloket.
10. Overheden moeten uniformiteit in trefwoorden en benaming van werkzaamheden en activiteiten nastreven t.b.v. landelijk werkende bedrijven
11. Bedrijven en overheden moeten samenwerken om te beschermen assets van bedrijven (zoals kabels en leidingen) in het publieke domein mee te nemen bij de behandeling van aanvragen en meldingen.
12. Voor oefenen met het DSO/Omgevingsloket is voldoende content (werkzaamheden/activiteiten) in het systeem essentieel.
13. Een goede reactie op mijn inbreng is van belang.
14. We willen meer/vaker platformbijeenkomsten (zoals cogo/ nwog) en/of specifieke sessies voor het bedrijfsleven (licht toe).

Stakeholderverdeling bij stap Verrijken.

DEEL 2: INTEGRAAL VERSLAG

In deel 2 vindt u alle ongecensureerde antwoorden en reacties van de deelnemers aan deze stap.

Thema 1: oefenen met het DSO

Toelichting:

Werkplaatsen blijven op aanvraag aangeboden worden aan groepen van bedrijven en brancheverenigingen. Aanvragen kunnen worden gestuurd aan babette.jonker@vng.nl (werkplaats team bedrijfsleven) o.v.v. DSO-werkplaats. Opmerking: we kunnen niet letterlijk voor alle bedrijven in Nederland werkplaatsen bieden, maar we kunnen wel medewerkers van uw brancheorganisatie een train de trainer training aanbieden zodat uw brancheorganisatie de werkvorm van de werkplaats in kan zetten bij de voorlichting en educatie van de achterban.

Vraag 1:

Naast de werkplaatsen, aan welke tools of werkvormen hebt u nog meer behoefte t.b.v. Het betrekken van uw achterban bij het DSO/ omgevingsloket?

- Instructiefilmpjes met voorbeelden uit de praktijk (Water)
 - Wordt onderschreven door Enexis (Energiesector)
- Oefenen onder begeleiding van iemand die weet hoe het DSO moet werken (Water)
 - Wordt onderschreven door Tennet (Energiesector)
 - Concreet oefenen in live sessies met representatieve cases. (Bouw installatie infra)
- Gebruikershandleiding (Energiesector)
- Dat er voor landelijk opererende bedrijven een speciale begeleiding of cursus mogelijk is. Het zijn niet slechts 3 of 5 personen die gebruik moeten gaan maken van het DSO binnen ons bedrijf en we hebben op meerdere onderwerpen een raakvlak met het DSO. (Energiesector)
- Een omgeving zonder testdata van bevoegd gezagen, maar enkel met (bijna-) definitieve data. Zodat praktijksituaties geoefend kunnen worden. (Zakelijke dienstverlening)
- Een soort quick reference waar je op 1 (max 2) a4'tje snel kan zien wat je moet doen voor de meest voorkomende zaken. Denk aan hoe je een vlak tekent, hoe je op regels kan filteren, stappen van een aanvraag, hoe je een meervoudige aanvraag indient, hoe je checkt welke regels ergens gelden, dat soort dingen. (Industrie)
 - Wordt onderschreven door Dura Vermeer (Bouw installatie infra)

Vraag 2:

Met welke vorm van instructie of begeleiding verwacht u het best te worden geholpen om (zelfstandig) te kunnen gaan oefenen met het DSO/ omgevingsloket? En voor welke functies in uw organisatie?

- Een goed functionerende oefenomgeving. In eerste instantie adviseurs, later medior en junior medewerkers. (Industrie)
 - We kunnen u kennis laten maken en wegwijs maken in de oefenomgeving. Hebt u zich al aangemeld voor een DSO-werkplaats? (Programma ADS)
 - Dit wordt onderschreven door Enexis. Het is belangrijk dat de testomgeving gevuld wordt met regels vanuit de gemeenten. Daarnaast de mogelijkheid om te oefenen met complexe vergunningsaanvragen. (Energiesector)
- Een goed functionerende oefenomgeving die ZSM beschikbaar wordt gesteld. Het is al bijna zomervakantie, kunnen we pas ná de zomer oefenen, is het te laat. De "eerste lichting" moet voor de zomer hebben kunnen oefenen zodat zij als een soort "key users" de andere collega's mee kunnen nemen. Én zodat we tijdig bedrijven kunnen helpen. (Industrie)
 - Wordt onderschreven door Tennet (Energiesector)

- We kunnen u kennis laten maken en wegwijs maken in de oefenomgeving. Hebt u zich al aangemeld voor een DSO-werkplaats? (Programma ADS)
 - Nee, gebaseerd op de doelgroep omschrijving van de DSO-werkplaats lijkt de doelgroep alleen overheden en Omgevingsdiensten te zijn. Daarbij kan mijn team (adviseurs voor de industrie) niet zomaar een casus uitwerken met "buitenstaanders". Wij hebben een vertrouwensrelatie met de bedrijven waar we voor werken en kunnen en mogen dat niet delen met externen. Bovendien, lijkt het u echt een praktisch idee om met élk team bij adviesbureaus dat met de Omgevingswet en het DSO te maken krijgt een werkplaats sessie te doen? Meerdere voorbeeld-cases (zoals die nu ook voor de kapvergunning casus is uitgewerkt) die betrekking hebben op de industrie zijn een kortere klap en enorm waardevol. (Industrie)
 - Wordt onderschreven door Tennenet. De testomgeving is vooral gericht voor overheden, maar niet voor gebruikers. (Energiesector)
 - Ik denk dat we elkaar prima kunnen helpen, zonder daarbij de vertrouwelijke inhoud en relatie met uw klanten te schaden. Ten behoeve van de werkplaatsen hebben we nl. Een draaiboek ontwikkeld. Door eerst in een werkplaats te participeren met een geanonimiseerde casus of casus uit een andere branche leert u de functionaliteiten van het DSO omgevingsloket kennen en kunnen we u op weg helpen met het draaiboek om zelf werkplaatsen met uw team en uw klanten te kunnen organiseren. Even voor de duidelijkheid: er worden werkplaats mogelijkheden ondersteund specifiek voor bedrijfsleven, specifiek voor overheden en voor een gemixt gezelschap. Voor wat betreft de gemixte werkplaats bedrijven/overheden: net zoals nu in de praktijk zal ook o.i.v. de omgevingswet samengewerkt moeten worden om succesvol te zijn, daarom brengen we graag bedrijven en overheden met elkaar in contact. Om meer realistisch te kunnen oefenen, inclusief eventueel omgevingsoverleg, participatie en adviesbureaus in de rol van adviseur van de overheid bij het behandelen van vergunningaanvragen. Cases die door branches/ bedrijven zijn ingebracht in werkplaatsen worden geanonimiseerd en zullen in de komende periode beschikbaar komen om zelfstandig mee (verder) te oefenen. (Programma ADS)
 - Dat is precies het punt. Wij handelen vanuit een vertrouwenspositie, en zonder de instemming van een klant mogen we geen toegespitste casus van hun bedrijfsactiviteiten maken. We zouden natuurlijk wel een casus kunnen verzinnen - maar dan zie ik niet in waarom Aandeslag/IPLO dat niet ook zou kunnen doen. Immers, vanuit jullie zijn nu ook verschillende andere "denkbeeldige" oefencasussen. (Industrie)
 - Een hulplijn die beschikbaar is als ik zit te oefenen en vragen heb (Water)
 - Instructie en begeleiding face-to-face lijkt me voor netbeheerders, die op verschillende manieren met het DSO te maken hebben, een goed initiatief. Tennenet (en wellicht ook andere landelijke netbeheerders) maken gebruik van de functies;
 - aanvragen omgevingsvergunningen,
 - aanvragen tot wijziging van het omgevingsplan,
 - beoordelen van een omgevingsplan,
 - aanvragen onderzoeken, etc. (Energiesector)

Vraag 3:

Hoe kunt u als brancheorganisatie uw achterban inspireren om te gaan oefenen met het DSO/ omgevingsloket? En wat heeft u daar (aanvullend) voor nodig?

- Ik ben van een adviesbureau, geen brancheorganisatie. (Industrie)
 - Hou kunt u als vertegenwoordiger van een adviesbureau uw klanten en collega's inspireren om te gaan oefenen met het DSO/ omgevingsloket? En wat heeft u daar eventueel (aanvullend) voor nodig? (Programma ADS)
- Een gadget die uitgedeeld kan worden en altijd zichtbaar aanwezig is. Dan word je er ook constant aan herinnert. (Water)
- Een werkende oefenomgeving waar ook echt in geoefend kan worden... Mijn collega's en ik haken af als het constant vastloopt, overal de melding 'vraag uw gemeente' naar voren komt, en de hele boel weer uitzoomt als je wat aanpast in de selectie. (Industrie)
 - De reactie vraag het uw gemeente is voor bedrijven die over meerdere gemeenten actief zijn een hele lastige! Elke gemeente vult haar eigen werkwijze in en als bedrijf moet je je aanpassen aan deze verschillende werkwijzen/vragenbomen/functionaliteiten/data. Dit moet landelijk geregeld worden voor het bedrijfsleven. Het lijkt erop dat DSO meer ingericht is op de consument dan op bedrijven. (Water)
 - Eens. Er zijn écht veel bedrijven in Nederland die in minimaal twee (zo niet meer!) Gemeenten een bedrijf hebben staan. Aangezien elke gemeente én elk waterschap én elke provincie weer afwijkende regels mag stellen, krijg je dus dat deze bedrijven per locatie een andere regelset krijgen. En moet bedrijf voor dezelfde activiteit op de ene locatie een melding aanvragen, op de andere locatie een vergunning en op de andere locatie weer iets anders. En voor bedrijfsadviseurs is dat ook niet handig. De vraag van een bedrijf "heb ik hiervoor een vergunning nodig?" is dan niet meer snel te beantwoorden in veel gevallen, maar vereist uitzoekwerk (wat geldt er vanuit het Rijk? Heeft de provincie iets anders bepaald? Wat heeft de gemeente opgenomen? Moet er gekeken worden naar de waterschapsverordening, en zo ja, wat zegt die dan?) Om te bepalen wat er nodig is. Overigens ook niet prettig voor Omgevingsdiensten, die meerdere gemeenten bedienen en soms ook meerdere provincies (denk aan ODRN). Hoezo "eenvoudig beter"? Niet eenvoudiger dan het huidige systeem, en ook geen verbetering tov het huidige systeem! (Industrie)
- Werkende testomgeving waarin ook complexe zaken geoefend kunnen worden (Energiesector)
 - Hierbij evt gebruik maken van een realistisch pilotproject o.b.v. Een uitgevoerd project met oog op herkenbaarheid. (Bouw installatie infra)
- Een werkende testomgeving, duidelijke instructieregels, een direct contactpersoon voor vragen (geen digitale hulp). Het zou veel tijd schelen als je de dingen weet te vinden waar je naar op zoek bent. Naast je normale werk moet je "even" tijd vrijmaken om een systeem te doorgronden wat erg complex is. (Energiesector)
- Duidelijke publicatie van aangesloten/door bevoegd gezagen gepubliceerde aanpassingen voor Netbeheer Nederland. Door inzicht te krijgen in updates op 'werkzaamheden' ipv op regelgeving. Nu zijn we veel tijd kwijt aan het doorlopen van wijzigingen/updates met vaak de conclusie dat er voor onze branche geen relevante wijzigingen zijn doorgevoerd. Ook zal het helpen om een omgeving te creëren waarin alleen data aanwezig is met hoe het na IWT zal zijn, zie ook antwoord vraag 1. (Zakelijke dienstverlening)

Vraag 4:

Als we DSO-oefenwerkplaatsen zouden organiseren met een mix van bedrijven en overheden, met welke partijen/ overheden zou u dan willen oefenen? En met welke werkprocessen?

- Ik wil zelf oefenen met de vergunningen van mijn klanten. Daar heb ik geen andere pottenkijkers bij nodig. (Industrie)
 - En wat nou als u van die 'pottenkijkers' iets zou kunnen leren? Of dat die 'pottenkijkers' iets van u zouden kunnen leren waardoor ze in staat zijn betere vragenbomen op te stellen zodat uw werk cq het doen van checks en aanvragen efficiënter kan worden uitgevoerd? (Programma ADS)
- Eens, ik wil zelf en met collega's kunnen oefenen met casussen van de bedrijven waar wij voor werken. Wij moeten ook met specifieke bedrijven zelf kunnen oefenen. Het kunnen vertrouwelijke projecten zijn, het is niet altijd mogelijk om dit in een grote groep te doen en/of als onderdeel van een DSO-werkplaats. (Industrie)
 - Fijn om te horen dat u al voldoende ervaring heeft met het DSO omgevingsloket zodat u zelfstandig kunt oefenen met aansprekende cases van uw klanten. Schroom echter niet om contact op te nemen met het Informatiepunt Leefomgeving (www.iplo.nl/contact) of uw contactpersoon bij de overheid als u ergens tegen aanloopt waar u toch nog vragen bij heeft. We helpen u graag. (Programma ADS)
 - Het "eens" slaat op de comment erboven: "Ik wil zelf oefenen met de vergunningen van mijn klanten". Ik kan momenteel onvoldoende oefenen met het DSO => regels op de kaart is dramatisch, en regels op maat werkt ook niet naar behoren. Hierdoor is het onmogelijk om goed te oefenen. Als we het DSO aan bedrijven willen laten zien waar we voor werken, moeten we van tevoren screenshots maken. Want tja, er is helaas een grote kans dat het DSO eruit ligt of dat het vastloopt... (Industrie)
- Samen met netbeheerders. Werkproces vergunningen aanvragen / meldingen doen (Water)
- Partijen: gemeente, provincie, waterschap, Prorail, Tennet, Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat, KPN Werkprocessen: wijzigen/opstellen omgevingsplan, aanvragen van vergunning, inbrengen van eigen data, oefenen met het interpreteren van data uit het DSO ter voorbereiding op de vergunningsaanvraag. (Energiesector)
 - Sluiten we graag bij aan (Tennet) (Energiesector)
 - Dit wordt onderschreven door het wowportaal (Zakelijke dienstverlening)
- Willen graag oefenen met een kabeltracé dat door meerdere gemeenten/provincies gaat en eventueel raakt aan natura2000 (Energiesector)
 - Sluiten we ook graag bij aan (Tennet) (Energiesector)
 - Vergeet in het oefenen met vragen over de ondergrondse infrastructuur niet de drinkwaterbedrijven en hun infrastructuur. Voorstel integraal de ondergrond meenemen in oefeningen. (Water)
- Met alle OW-betrokken overheden (vooral gemeenten en waterschap) met collega's uit de branche (Infra en Bouw). (Bouw installatie infra)

Vraag 5:

Hoever staat u met het oefenen met het DSO omgevingsloket? Hoe vaak (hoeveel uren p.p.) Is er al geoefend met het DSO/ omgevingsloket en hoeveel tijd verwacht u nog te gaan oefenen?

- Ik kan nog geen versie vinden waarin ik fatsoenlijk kan oefenen. Ik heb verschillende adressen van mijn klanten geprobeerd in verschillende provincies, maar ik kom nergens iets tegen wat o een serieuze poging lijkt. Dus als die er is, hoor ik graag waar dat staat. (Industrie)

- Ik verzoek u contact op te nemen voor het inplannen van ten minste een afspraak zodat we op weg kunnen helpen of voor een DSO-werkplaats (zie de toelichting boven dit thema). (Programma ADS)
- 0 uren kunnen oefenen, meerdere uren proberen te oefenen met een niet-werkende demo-omgeving van het DSO! (Industrie)
 - Dat is vervelend om te horen. Hoe kunnen we u verder helpen? Er zijn nl. Twee oefenomgevingen zodat er altijd een beschikbaar is als de andere vanwege updates of indringende testen niet beschikbaar is. (Programma ADS)
 - Hij loopt vaak vast, zoomt volledig uit bij het aanpassen van de filtering (bij gebruik 'regels op de kaart'), oefenomgeving is dusdanig leeg dat je ook niet kán oefenen. De locatiefiltering (o.a. Regels per perceel) werkt onhandig. Industriële bedrijven zitten vaak op meerdere percelen en/of meerdere adressen. Zo moet je dus per locatiefilter hetzelfde trucje doen. De 'vlakken' van Ruimtelijke Plannen zijn daarin vele malen makkelijker. Om het maar niet te hebben over grote ontwikkelingen (o.a. Infra)... (Industrie)
 - Ik adviseer u om eens mee te doen met een werkplaats zodat u uitleg krijgt hoe u een projectlocatie (perceel-/ gemeente-/ provincie- grensoverschrijdend) intekent op de kaart. Want de behoefte die u beschrijft kan al met een standaardfunctie van het DSO omgevingsloket en is beschikbaar voor alle onderdelen van het loket. (Programma ADS)
 - Ik ben bij een klikdemo geweest. Tja, leuk dat ik een "vlak" kan tekenen om in dat gebied de regels te zien, maar dat is nog steeds niet wat ik wil zien. Ik wil in één oogopslag kunnen zien hoe een "archeologisch waardevlak" loopt, zeg maar. En ik wil een locatie-selectie kunnen uitvoeren, waarbij ik "per bestemmingsplan" snel kan zien (denk aan milieucategorie, bouwhoogte, veiligheidscontouren, nabijheid woningen) of een bedrijf zich daar kan vestigen. In Ruimtelijke Plannen kan ik nu ook snel (geprojecteerde) windmolens en grote buisleidingen zien - dat kan niet met het DSO tenzij je die locatie(s) meeneemt in je getekende vlak. En dat is onhandig, ook een windmolen op 200 meter kan nog relevant zijn voor bepaalde typen bedrijven! (Industrie)
 - Nog niet geoefend, maar wij zouden eerste graag willen horen dat het fatsoenlijk werkt (Water)
 - Meegedaan aan een botsproef, maar er is nog geen versie waarin wij kunnen oefenen. We verwachten beperkt te gaan oefenen (Energiesector)
 - Ook voor de energiesector is het DSO omgevingsloket beschikbaar om mee te oefenen. (Programma ADS)
 - Ik heb nog niet echt kunnen oefenen omdat het systeem voor mij nog erg onduidelijk is. Wel een oefensessie aangevraagd, maar dat is volgens mij meer bedoeld voor overheden. Ik heb nu een aanvraag voor een DSO-werkplaats aangevraagd en hoop daar iets meer van het systeem te zien. (Energiesector)
 - Er is een apart team dat werkplaatsen begeleidt voor het bedrijfsleven. Als u dat bij uw aanmelding om te oefenen aangeeft, komt uw aanmelding daar terecht en wordt z.s.m. contact met u opgenomen. (Programma ADS)
 - Duidelijk is dat niet. De 'promotieposts' die ik langs zie komen zijn 100% gericht op overheden en Omgevingsdiensten. Ik krijg daardoor volledig de indruk dat de werkplaatsen niet bedoeld zijn voor het bedrijfsleven. En met mij waarschijnlijk veel anderen. (Industrie)
 - Als zakelijk dienstverlener voor Netbeheer Nederland + 1000 uur. Dit betreft zowel het oefenen van het omgevingsloket als via de API's (Zakelijke dienstverlening)
 - Nog niet kunnen oefenen. Eerste sessie is gepland. (Water)
 - We gaan eind mij met een beperkt aantal collega's oefenen (Gasunie). (Energiesector)
 - Ik heb tot nu toe ca 10 uur geoefend (m.n. In feb en mrt jl.) Er komt naast de bezetting van de waan van de dag weinig van. Het is te kort en te vluchtig om routinebeleving te

ontwikkelen. Mogelijk zijn een aantal oefenwerkplaatsen (5 a 6 dag of dagdelen) met collega's uit de branche effectief. (Bouw installatie infra)

Thema 2: functionaliteit

Toelichting:

Continuïteit van dienstverlening vinden we belangrijk en we vernemen graag hoe de werking en gebruiksvriendelijkheid van het DSO zich verhoudt ten opzichte van de huidige voorzieningen zoals OLO, aimonline en ruimtelijkeplannen. Functionaliteit betreft de werking van de DSO functies. Vragen en opmerkingen met betrekking tot de content vindt u onder de tegel 'DSO-content'.

Vraag 1:

Welke meldpunten of vergunningaanvraag kanalen gebruikt u nog meer naast het huidige omgevingsloket online (OLO) en de activiteitenbesluit internetmodule (aimonline)? Kunt u tevens aangeven in welke volumes per jaar?

- Aanvragen Wnb bij de provincie waar het project in ligt. Ongeveer 10. (Industrie)
- Gedoogbeschikkingen bij de provincie waarin het project plaatsvindt. Gemiddeld 1 per jaar (Industrie)
- Indienen Wnb aanvraag bij provincie via hun eigen systeem => minimaal 20 stuks/jaar voor ons team Eigen punten van gemeenten/provincies/Omgevingsdiensten (zoals het Mozart-loket) => gemiddeld zo'n 20x per jaar voor ons team (Industrie)
- WOW-portaal, tientallen per dag (Water)
- Avoi-manager, 10/dag (Water)
- Portaal provincie, een enkele keer per jaar (Water)
- Mrdh, maandelijks (Water)
- Email (Prorail), maandelijks (Water)
- WOW portaal, 20.000 per jaar (Energiesector)
- Ik kan niet vinden waar ik deze opmerking het beste onder kan scharen, dus maar hier: Het is voor "aanvraag-indienende" organisaties (o.a. Zzp'ers, adviesbureau's tot HSE'ers) broodnodig dat collega's bij een bedrijf ook toegang hebben tot elkaars aanvragen. Immers, een collega kan ziek worden of om een andere reden (tijdelijk) niet beschikbaar zijn. Dan moeten de werkzaamheden wel door een ander kunnen worden opgepakt. In o.a. Het OLO is dit nu prima geregeld. (Industrie)
 - Hiervoor is de machtiging functie beschikbaar. (Programma ADS)
- Bij het adviesbureau waar ik werk gebruiken wij dagelijks functies als Ruimtelijke Plannen om snel grote(re) gebieden in kaart te kunnen brengen. Wij krijgen dan bijvoorbeeld de vraag van een bedrijf om een site-selectie te doen: dit kan van alles zijn, van kantoorpand tot zware industrie en een zonnepark. Of voor mijn niet-industriële collega's: zaken als een infrastructurele vraag, denk aan voor een kilometerslange snelweg of dijkversterking over de hele lijn. Met de huidige kanalen kunnen wij snel een eerste scan maken. Ter illustratie: Stel er komt een vraag binnen van een bedrijf dat wil verplaatsen (of een nieuwe productielocatie wil opzetten, maakt voor nu niet uit), zij vallen onder milieucategorie 5 en zijn daarmee zware industrie. Dit type bedrijf kan niet overal in NL zitten i.v.m. Goede ruimtelijke ordening. Met behulp van o.a. Ruimtelijke Plannen kunnen wij nu relatief snel zien welke industrieterreinen geschikt zouden zijn, om daarna gericht met de betreffende gemeenten (en/of provincies) in gesprek te gaan. Deze functie is broodnodig en zit voor zover ik kan zien nog niet in het DSO. Adviseurs (maar ook mensen uit het bedrijfsleven zelf en óók bevoegde gezagen) móeten in één oogopslag een aantal basisregels kunnen zien voor grote gebieden. Denk dan aan: type bestemming (industrie (tot welke milieucategorie?)),

wonen, recreatief, natuur, ...), zijn er veiligheidscontouren (m.n. Risicovolle bedrijven, defensie, buisleidingen, luchtvaart, luchtmacht), archeologie, bouwhoogten, bebouwingsoppervlakte, dat soort zaken. Eigenlijk gewoon precies wat je nu in Ruimtelijke Plannen kan zien! (Industrie)

- Neemt u a.u.b. contact op via iplo.nl/contact. Ruimtelijkeplannen wordt volledig door het DSO omgevingsloket ontsloten. Indien u huidige functies niet zo snel terug kunt vinden helpen we u graag verder. En als u een voorbeeldcasus wilt delen kunnen we in een gezamenlijke werkplaats proefondervindelijk zien hoe het in het DSO werkt en waar eventuele aandachtspunten zitten. (Programma ADS)
 - Ik ben bij een klikdemo geweest, hier is aangegeven dat deze functies (nog) niet in het DSO zitten! (Industrie)
- Aanvulling op deze opmerking: het is mij niet duidelijk hoe ik een groot vlak kan tekenen in het DSO. Het is een klein schermpje, als ik uitzoom kan ik niet meer tekenen, en als ik ben ingezoomd kan ik niet naar links/rechts/boven/onder bewegen als ik eenmaal een vlak aan het tekenen ben. Het is dus blijkbaar niet mogelijk om van een groot vlak de regels te kunnen zien? Dat is echt heel onhandig bij grote ruimtelijke ontwikkelingen! Denk aan windmolenparken, buisleidingen, ontwikkeling die betrekking heeft op een heel bedrijventerrein, grote woonwijk, waterkeringen, infrastructuur, enz.... (Industrie)
- Met betrekking tot ruimtelijke plannen is het erg onduidelijk geworden om redelijk snel er achter te kunnen komen wat de (on)mogelijkheden zijn binnen een bepaald gebied. Alles is heel verspreid opgenomen en er is volgens mij nog geen standaard hoe een viewer en omgevingsplan dient te zijn opgebouwd. Om nu een omgevingsplan te kunnen controleren, moet je veel artikelen doorbladeren. (Energiesector)
- Moor-portaal, dagelijks (Energiesector)
- LIS (Leidingen)-meldingen en vergunningen via eigen digitaal loket Rotterdam (Bouw installatie infra)
- WIOR-aanvragen voor toestemmingen t.b.v. Werken in de openbare ruimte en Verkeersmaatregelen via eigen digitaal loket v gem Amsterdam (Bouw installatie infra)

Vraag 2:

Bij een directe vergelijking van de huidige voorzieningen (zoals aimonline) met het DSO, wat zijn dan uw bevindingen? (Welke activiteit en/of branche hebt u in zowel aimonline als in het DSO ingevuld en wat waren de resultaten? Graag zo specifiek mogelijk en licht uw antwoord s.v.p. toe).

- Het DSO biedt nog niet voldoende functionaliteit om te kunnen oefenen. (Industrie)
- Met het DSO is nog bijna niet te oefenen. Alleen via "regels op maat" lukt er iets, maar ook dat werkt niet naar behoren. Om het concreet te houden: - AIM vraagt om de sector waar het bedrijf in zit. DSO doet dat niet. - AIM bevat een logische vragenboom: doet u deze activiteit? (enz.) Dat is een prettige manier om tot een conclusie te komen aan welke regels moet worden voldaan. - DSO bevat geen logische vragenboom. Er wordt gevraagd activiteiten toe te voegen die wijzigen. Daar zit al een probleem. Stel het gaat om een complex bedrijf, dat een kleine dieseltank gaat plaatsen. Dan klopt het niet meer => immers, de MBA "complex" is niet aangevinkt! - Doordat de AIM een gestructureerde logische vragenboom heeft leidt dat niet tot begripsverwarring. In het DSO wel. Alleen als je écht precies weet op welke term je moet zoeken, kan je die vinden. Zoek maar eens op wat variaties van "opslag", je krijgt het alleen bij de goede term gevonden. Idem voor "productie", die term kent het DSO niet. Je kan dus niet zoeken op "productie van X", maar moet op "X" zoeken. Dit is dom: ga je als bedrijf niet je productieproces veranderen, zet je deze activiteit er dus niet bij. Terwijl dit wél je complexe-MBA kan zijn, of andere consequenties kan hebben. - Door de structuur van de AIM is het lastig om een activiteit te vergeten. In het DSO is dat bijna te makkelijk. Je moet héél goed weten welke activiteiten zijn aangewezen als een MBA, en álle relevante activiteiten meenemen. Vergeet je er

- eentje? Kunnen de consequenties groot zijn. Bij de AIM is dat risico verwaarloosbaar. Dit is GEEN verbetering. (Industrie)
- Bij het bepalen wat een handige manier van werken is in het DSO, is er überhaupt gekeken naar wat gebruikers willen? Van MKB tot grote industrie, agrariër tot landelijk nutsbedrijf, zij moeten allemaal in staat kunnen zijn om iets in het DSO te doen. Zoals het nu is ingericht is het al lastig voor adviseurs (en juristen). Zie ook de proef in a'dam met MKB'ers met een bedroevend resultaat. (Industrie)
 - DSO is nog niet voldoende gevuld om hier wat van te vinden (Water)
 - Voor het domein kabels en leidingen (netbeheer Nederland) zijn er voornamelijk functionele tests mogelijk. Veel provincies en waterschappen hebben hun beperkingsgebieden en indieningsvereisten nog niet op orde om daadwerkelijk verzoeken in te kunnen dienen. Hiernaast is het de constatering dat er veel vrijheid en veel onderlinge verschillen tussen bevoegd gezagen. Dit was (ondanks andere beperkingen) in het OLO een stuk eenduidiger. (Zakelijke dienstverlening)
 - Bij het indienen van een melding hoef ik maar één keer de vragenboom te doorlopen om dan én een melding te hebben ingediend én een overzicht aan maatregelen (regels, acties, in Excel en pdf-format) te krijgen. Met het DSO moet ik dat 2x doen => 1x om de melding in te dienen, en 1x om een uitdraai te kunnen krijgen van de geldende regels. Dat is onnodig extra werk. En bovendien ook foutgevoelig => vul je niet precies hetzelfde in, wijkt de ingediende melding af van de regels die je als ondernemer krijgt. Een foutje is immers zo gemaakt. Hiermee is het DSO beduidend minder gebruiksvriendelijk en toegankelijk dan de AIM module. (Industrie)
 - Voor Infrawerken (realisatie spoor- of wegvoorzieningen) komt gebruik van AIM-online (naast het OLO) regelmatig voor, bv voor werkterreinen. Opvallend bij het indienen van een melding AIM-online is, dat je een uitgebreid pakket aan voorwaarden ontvangt die maar voor zo'n 10% werkelijk aansluiten bij de activiteit waarvoor je de melding hebt gedaan. Hoewel een melding aan 'de voorkant' effectiever werkt (korte doorlooptijd) is een vergunning met maatwerk meer werkbaar en duidelijker. Een zorgpuntje voor de uitwerking van de 'zorgplicht'... (Bouw installatie infra)

Thema 3: communicatie

Toelichting

Er is op aandeslagmetdeomgevingswet.nl, iplo.nl al erg veel informatie beschikbaar, maar de inventarisatie in de vorige ronde maakte duidelijk dat die informatie niet altijd even goed vindbaar is. Samen met u inventariseren we waar we extra op in kunnen zetten met communicatie.

Vraag 1:

Welke informatie heeft u aanvullend nog nodig, naast wat er al beschikbaar is in de DSO oefenomgeving, om een goed beeld te kunnen vormen van de werking van het DSO omgevingsloket?

- Bij vergunningplichtige bedrijven: hoe wordt de milieuvergunning straks omgezet in één of meerdere MBA's? Stel dat een bedrijf dat nu één milieuvergunning heeft en straks twee MBA's heeft, krijgt het dan twee vergunningen? Of worden de beide MBA's in één vergunning gecombineerd? Als dat laatste het geval is, wat voegt de splitsing in MBA's dan toe? (Industrie)
 - In aanvulling: ongeacht het aantal MBA's per bedrijf, er is en blijft maar 1 akoestisch onderzoek (en 1 QRA, enz...) Per bedrijf. Wat is de toegevoegde waarde om een bedrijf

- dan op te knippen? En waar hoort wat bij? Stel er loopt een leiding met een ontvlambare vloeistof van opslagtank naar productieproces. Hoort die dan bij MBA opslag gevaarlijke stoffen, of MBA productie? Waar komt de knip? Gaat dat voor elk bedrijf anders zijn? Komt er een handreiking? Dat is "vrij" cruciaal als je een melding/vergunning in het DSO wilt indienen die op een deel van het bedrijf betrekking heeft... (Industrie)
- Bij de totstandkoming van de omgevingswet zijn een aantal keuzes gemaakt, zoals het loslaten van de onlosmakelijkheid. De situaties/ vragen zoals u beschrijft zijn daar een gevolg van. Als bedrijf hebt u nog steeds de keuze om alle milieubelastende activiteiten in één keer te melden of aan te vragen. U bepaalt zelf of u op wilt knippen (mogelijkheid, maar geen plicht) of niet. (Programma ADS)
 - Worden er nog (meerdere!!) Praktijkcasussen hiervoor uitgewerkt? Dat is een stuk fijner dan dat we allemaal zelf het wiel moeten uitvinden! (Industrie)
 - Ik snap nog niet helemaal hoe ik een vergunningplichtig bedrijf met een ondergrondse infrastructuur voor elektra, gas, waterleiding en riool kan splitsen in meerdere MBA's. Boven de grond kunnen het best gescheiden activiteiten zijn, maar onder de grond zijn ze verbonden door 1 riolering met 1 vervuilingswaarde en 1 factuur. Hoe wordt dat vergunningtechnisch in MBA's gesplitst? En als het niet gesplitst wordt, wat schieten we dan op met dat hele MBA-gedoe? (Industrie)
 - Precies dit dus. (Industrie)
 - U bent niet verplicht om te splitsen. Bij de totstandkoming van de omgevingswet zijn een aantal keuzes gemaakt, zoals het loslaten van de onlosmakelijkheid. De situaties/ vragen zoals u beschrijft zijn daar een gevolg van. Als bedrijf hebt u nog steeds de keuze om alle milieubelastende activiteiten in één keer te melden of aan te vragen. U bepaalt zelf of u op wilt knippen (mogelijkheid, maar geen plicht) of niet. (Programma ADS)
 - Er zijn voor deze situatie (nog) geen uitgewerkte casussen voor hoe dit in de praktijk werkt! (Industrie)
 - Dit is geen antwoord op mijn vraag. Onlosmakelijkheid is in mijn ogen iets heel anders. Dat gaat erover dat je pas mag bouwen als je zeker weet dat de activiteit die je in dat gebouw gaat verrichten aan milieuregels voldoet. Of dat je een lozingsvergunning en een milieuvergunning tegelijkertijd aanvraagt, zodat je zeker weet dat het afvalwater dat bij je industriële activiteit vrijkomt, ook geloosd mag worden. Met MBA's is er binnen de onderwerpen milieu en water door de overheid een keuze gemaakt hoe activiteiten over MBA's verdeeld worden. Daar kun je als bedrijf met een bestaande inrichting dus niets in kiezen, die keuze is voor je gemaakt en ligt vast in het BAL en je moet zelf maar gaan uitzoeken wat het BAL voor je betekent. Het lijkt erop dat je je eerst door het hele BAL heen moet worstelen om erachter te komen dat je activiteiten die nu in één vergunning vastliggen over drie MBA's verdeeld zijn. Als je iets gaat veranderen, krijg je kennelijk één vergunning voor alle drie je MBA's samen. Wat is dan de meerwaarde van die worsteling door het BAL om er eerst achter te komen dat je bedrijf in drie stukken verdeeld is en er dan achter te komen dat je voor die drie stukken samen één vergunning krijgt? (Industrie)
 - Eens met deze opmerking. Aanvullend: voor meerdere (industriële) bedrijfsactiviteiten is het opsplitsen in aparte MBA's lastig en zal m.i. Leiden tot discussies. Waar hoort bijvoorbeeld de leiding bij tussen een opslagtank en het productieproces? De vrachtwagen die het restafval komt ophalen staat in het akoestisch onderzoek, maar hoort die ook bij een van de (vergunningplichtige) MBA's? De stoomketel die aan twee aparte productieprocessen stoom levert, staat die op zichzelf, of moet die aan een van de productie-MBA's gekoppeld worden? Het koelsysteem dat indirect een secundair en tertiair koelsysteem koelt (waarbij alle drie de systemen een ánder medium hebben): staan alle drie de koelsystemen op zichzelf, moeten ze samen worden genomen, of horen ze bij het productieproces / opslagtank / kantoor dat hiermee gekoeld wordt? Stel een bedrijf wijzigt de rijroutering van vrachtwagens op het terrein, dan móet het

akoestisch onderzoek worden aangepast, en mogelijk dus ook weer alle MBA's die relevant zijn voor het akoestisch onderzoek! En op het moment dat je >1 vergunning gelijktijdig aanvraagt (of dat nu alleen MBA's zijn of i.c.m. water / ruimtelijk / natuur / enz...) => gaat het om een meervoudige aanvraag met o.a. Extra proceduretijd. Daar gaat bijna altijd sprake van zijn, is hierover nagedacht? (Industrie)

- De gegevens die mijn activiteit vergunningplichtig maken én het specifieke overzicht van benodigde gegevens die nodig zijn voor het indienen van de vergunningsaanvraag (Water)
- Is de bedoeling dat met de vergunningcheck kan ik weten welke activiteiten melding- en vergunningsplicht zijn? (Industrie)
- Terugkoppeling vanuit het DSO (status van vergunning, behandeling). Wordt de AVOI geïntegreerd in het DSO? Blijft de verrekening van leges zoals dat nu ook gaat? (Energiesector)
- Met name duidelijkheid over de inhoud. Er is veel test-data waarvan onduidelijk is of dit de IWT gaat halen of dat dit nog 1, 2, of drie keer bijgewerkt wordt. Zorg voor een acceptatietest omgeving waarop alleen data terecht komt zoals die ook gepubliceerd wordt op de productie omgeving. En zorg ervoor dat je hier een goed mutatie register op bijhoudt. Er gaat momenteel veel tijd zitten in het contact opnemen met bevoegd gezagen om te vragen hoe ver ze zijn. Op het moment dat de inhoud duidelijk is kan je ook veel gerichtere praktijksessies opzetten en oefenen. (Zakelijke dienstverlening)

Vraag 2:

Hoe kunnen we de vindbaarheid van de informatie waar u op zoekt verbeteren, bijvoorbeeld t.a.v. Participatie?

- Een oefenomgeving van het DSO inrichten die antwoorden geeft in plaats van honderd keer 'neem contact op met uw gemeente'. (Industrie)
 - Onder thema 4: DSO-content vindt u meer informatie over de beschikbare oefenwerkzaamheden/ activiteiten. De oefenomgeving is bedoeld om te oefenen met functionaliteiten. Daarvoor zijn op dit moment ruim 900 vragenbomen/ digitale formulieren beschikbaar. De productieomgeving, waarin u vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet uw checks doet, regels opzoekt en aanvragen en meldingen doet bevat bij inwerkingtreding een veelvoud aan vragenbomen en digitale formulieren. (Programma ADS)
- Wie in het DSO naar 'regels op de kaart' gaat kan op een locatie zoeken. Links krijg je dan een enorme waslijst aan regels die daar gelden, van alle mogelijke (de)centrale overheden. Wat is daar de bedoeling van? Wat heb je eraan om dat zó in te richten? (Industrie)
 - In de omgevingswet komen 26 huidige wetten samen in 1 omgevingswet, 60 algemene maatregel van bestuur worden er 4, en 75 ministeriele regelingen wordt 1 ministeriele regeling. Het is een nieuw wettelijk stelsel. Het digitaal stelsel omgevingswet ontsluit alle kerninstrumenten die hierbij horen. U kunt als gebruiker filteren op wat voor u relevant is, bijvoorbeeld op thema, omgevingswaarde, activiteit, type document (visie, plan, etc.). Uw antwoord, waarnaar we hier vragen is: hoe kunnen we de vindbaarheid verbeteren? Tevens relevant: naar welke informatie zoekt u? (Programma ADS)
 - Wat er nu in het DSO zit, op basis van een locatie en de bijbehorende regels is totale overkill. Als ik op mijn eigen adres zoek, om een activiteit uit te voeren in mijn tuin die in de beschermingszone van de waterkering ligt, krijg ik bijvoorbeeld de nationale omgevingsvisie, de omgevingswet, omgevingsvisies en verordeningen van de provincie enz. Waar moet ik zijn, wat heb ik nodig? De info die ik zoek vind ik niet op deze manier (Water)
 - Precies dit. Als adviseur kom ik er nog wel uit, maar niet zonder grote frustratie. De vindbaarheid op dit moment is een zware onvoldoende. (Industrie)

- Vervelende is dat er straks Rijksregels gelden, waar provincie én gemeente én waterschap vanaf mogen wijken. Leuk dat "de strengste regel geldt", maar hóe kan je snel achterhalen wat de strengste regel is? (Industrie)
 - Het DSO/ omgevingsloket kent de functie vergunningcheck. Deze houdt rekening met de regels van alle bestuurslagen en geeft als conclusie specifiek aan welke plichten gelden voor specifiek uw werkzaamheden in het kader van uw initiatief op uw specifieke project locatie. (Programma ADS)
 - Tja, dan moet ik het wel kunnen vinden (zie ook discussie bovenstaande punt)... (Industrie)
 - Deze is niet verplicht en kunnen we voor het domein kabels en leidingen maar een enkele keer terugvinden. (Zakelijke dienstverlening)
- Specifieke content hangen aan de vergunningverlenende instantie die geografisch, in het DSO, wordt weergegeven. En niet alleen op 1 locatie, maar ook voor lijn-infra. (Water)
- Om heel eerlijk te zijn levert het zoeken in DSO mij meer frustratie op dan dat het mij wijzer maakt.
- Is het mogelijk om op een plannaam te zoeken?
 - je kunt alleen op adres, gemeente of perceel zoeken?
 - hoe krijg je straks de bekendmaking te zien van een plan?
 - zoals de regels er nu in staan bij een gebied waar aparte regels gelden, blijft dat zo beperkt?
 - als bepaalde energie-infrastructuur niet is opgenomen; hoe krijg je dat er wel in opgenomen? (Energiesector)
- Participatie is een onderschat iets. In de wet staat dat je participatie dient te plegen met een belanghebbende, maar wie bepaalt wie die belanghebbende is? (Energiesector)

Vraag 3:

Wat mist u nog aan informatie voor uw branche op de websites van aandeslagmetdeomgevingswet.nl, iplo.nl of toolkitomgevingswet.nl?

- Alles. Ik kom er nu niet achter hoe een vergunning straks over meerdere MBA's verdeeld wordt en wat dat betekent voor de individuele voorschriften. Hoe gaat een energiebesparingsonderzoek er straks uitzien? Als je nu één bedrijf hebt, wat straks in twee MBA's gesplitst wordt die samen op één energiemeter zijn aangesloten, hoe gaan dan straks de energievoorschriften eruit zien? Moeten beide MBA's samen een overkoepelend energiebesparingsonderzoek doen? Wat voegt de splitsing in MBA's dan toe? Wordt het energieverbruik gesplitst over de beide MBA's? Maar hoe dan? Want ze zijn op één meter aangesloten. De grote vraag die ik bij alles houd is: hoe dan? Hoe gaat dat eruit zien? (Industrie)
- Waar zijn de pilotprojecten / oefencasussen met industriële bedrijven? (Industrie)
 - Hebt u zich al aangemeld voor een werkplaats, zodat we met uw branche kunnen (door)starten? (Programma ADS)
 - Stelt u serieus voor om met elke (milieu)adviseur voor bedrijven én alle HSE-managers een werkplaats te doen? Kortste klap lijkt mij een aantal cases van tevoren uit te werken (bevoegde gezagen hebben deze cases immers óók nodig). Dan zijn de werkplaatsen verdieping waar nodig. Qua tijd lijkt me dit ook de enige realistische oplossing: voorbeeldcases die voor de zomer zijn uitgewerkt, met een verdiepingsslag daarna. Als iedereen moet wachten op de werkplaatsen gaat het merendeel van de branches niet klaar zijn voor het najaar - en dat is te laat gezien de geplande invoering op 1 januari 2023. (Industrie)
 - Nee, we stellen niet voor om met elke adviseur apart een werkplaats te doen. En we zijn het met elkaar eens, werkplaatsen kunnen verdieping bieden. Maar wel: als u zich aanmeldt kunnen we samen met u een aantal oefencases uitwerken die door veel bedrijven gebruikt kunnen worden om mee te oefenen. U geeft aan adviseur te zijn en een belang te hebben bij oefencases/pilotprojecten. Het oefenen is niet

alleen in het belang van overheden maar vooral ook in het belang van bedrijven en hun adviseurs. Een realistische herkenbare casus heeft de voorkeur boven een door een overheid verzonden casus en dat is ook de randvoorwaarde voor een werkplaats: de branche bereidt zelf een oefencasus voor en wordt daarin begeleid door iemand van het implementatieteam van Aandeslag. (Programma ADS)

- Leuk al die toelichting op complexe bedrijven. Maar die bedrijven zijn nu juist het minst complex. Ik wil juist meer informatie over de niet-complexe grotere industriële bedrijven. Onder andere voedingsmiddelenbedrijven zijn wél RIE (IPPC), maar niet complex. Werk dáár nou eens casussen over uit! (Industrie)
 - We werken graag samen met u relevante en voor uw branche herkenbare cases uit voor oefenwerkplaatsen (door u zelf uit te voeren of met begeleiding). Hebt u zich al aangemeld voor een werkplaats? (Programma ADS)
- De gevolgen van een meervoudige aanvraag. Daar zit je onder de Omgevingswet al bijna meteen aan bij een industriële aanvraag. (Industrie)
- Ik mis hoe het gaat als een bedrijf >1 vergunningaanvraag APART indient, maar wél bij elke aanvraag een akoestisch onderzoek moet indienen. Ter illustratie: bedrijf A heeft twee vergunningen nodig: 2x vergunningplichtige MBA. Beide wijzigingen (wijziging X en wijziging Y) zijn relevant voor geluid. Bedrijf wil niet te maken krijgen met een meervoudige aanvraag en langere proceduretijd, en dient beide aanvragen dus los van elkaar in (en dat mag, het onlosmakelijkheidsprincipe wordt immers losgelaten). Het is in dit type situaties niet duidelijk wat het akoestisch onderzoek moet bevatten. Alleen wijziging X bij het akoestisch onderzoek dat bij wijziging X hoort? En hoeft akoestisch onderzoek bij wijziging Y ook alleen maar wijziging Y weer te geven? Dat zou logisch zijn: immers je mag beide aanvragen apart indienen. In zowel aanvraag X als aanvraag Y zijn alleen de wijzigingen beschouwd t.o.v. De vergunde situatie. Maar niet elkaar! En dat hoeft ook niet, dankzij het loslaten van het onlosmakelijkheidsprincipe. Alleen, wat gaat er in de praktijk gebeuren? Ik kan me niet voorstellen dat dit een gewenste situatie is. Over deze situatie is alleen niets nada noppes aan informatie te vinden... (idem voor alle andere onderzoeken zoals een luchtkwaliteitsonderzoek, QRA, bodemrisicoanalyse, stikstofdepositie, ...) (Industrie)
- Staalkaart 'Elektriciteit en Gas in het Omgevingsplan' Netbeheer Nederland (Energiesector)
- Zoals hierboven al is aangegeven, is het niet duidelijk hoe het er straks in het "echt" uit komt te zien. De te vinden informatie op de genoemde sites maakten het voor mij al niet duidelijk hoe ik kon deelnemen aan een testomgeving. (Energiesector)
- De staalkaart 'Elektriciteit en Gas in het omgevingsplan ontbreekt bij de staalkaarten VNG op de site "aangeslagmetdeomgevingswet" (Energiesector)

Thema 4: DSO-content

Toelichting:

Content is belangrijk om te kunnen oefenen met het DSO omgevingsloket (verder afgekort tot DSO). Overheden zijn volop bezig om meer content te maken en te beproeven. Hoe kunnen bedrijven en overheden elkaar hierin versterken? Met content wordt de inhoud van het DSO bedoeld en die bestaat uit 2 samenhangende delen: 1. De omgevingsdocumenten en -besluiten met de juridische grondslagen en maatregelen voor de activiteiten en indieningsvereisten voor aanvragen en meldingen. Bij inwerkingtreding (IWT) van de Omgevingswet zijn alle juridische documenten in het kader van de Omgevingswet raadpleegbaar via het DSO. Deze worden in de periode tot aan IWT van de Omgevingswet direct in de productieomgeving van het DSO geladen. De oefenomgeving van het DSO bevat een kleiner aantal omgevingsdocumenten en -besluiten, maar voldoende representatief voor oefendoeleinden en het beproeven van functionaliteiten. Tot IWT wordt de oefenomgeving ook voor testdoeleinden gebruikt door overheden. Afhankelijk van de betreffende overheid is

de inhoud van testbestanden bruikbaar om mee te oefenen of bevat het alleen fictieve testgegevens. 2. De digitale formulieren met vragenbomen (per activiteit/ werkzaamheid) die in het DSO nodig zijn om als bedrijf aan uw plichten in het kader van de Omgevingswet te kunnen voldoen. Bij IWT zijn in het DSO digitale formulieren aanwezig voor alle activiteiten die u in het kader van de Omgevingswet via het DSO moet aanvragen en melden. Deze worden in de periode tot aan IWT van de Omgevingswet direct in de productieomgeving van het DSO geladen. De oefenomgeving van het DSO bevat digitale aanvraag, meld en informatieplicht formulieren voor de bruidsschat activiteiten van gemeenten en waterschappen en het BAL (Besluit activiteiten leefomgeving). Medio juni 2022 wordt naar verwachting de definitieve bruidsschat inclusief digitale formulieren op de oefenomgeving geladen. De set van digitale formulieren (per activiteit/ werkzaamheid) voor vergunningchecks, regels voor bedrijven, vergunningaanvragen, meldplichten en informatieplichten wordt continue uitgebreid. Nog niet voor alle werkzaamheden zijn checkformulieren aanwezig in de oefenomgeving en er zullen activiteiten/ werkzaamheden zijn waarvoor de digitale formulieren direct in de productieomgeving van het DSO worden geladen en niet in de oefenomgeving. Desondanks zijn de al wel in het DSO aanwezige formulieren voldoende representatief voor oefendoeleinden en het beproeven van functionaliteiten. Tot IWT wordt de oefenomgeving ook voor testdoeleinden gebruikt door overheden. Afhankelijk van de betreffende overheid is de inhoud van testbestanden bruikbaar om mee te oefenen of bevat het nog testfouten of alleen fictieve testgegevens.

Vraag 1:

Aanvraagformulieren in het DSO zijn wat algemener opgezet en bevatten soms minder vragen dan het OLO (huidige omgevingsloket) omdat u de antwoorden ook al in de bijlagen meestuurt (bijvoorbeeld een tekening, ontwerp of rapport). Welke voordelen en/of nadelen ziet u?

- Voordeel: heb ik nog niet kunnen ontdekken. (Industrie)
- Nadeel: chaos. (Industrie)
- Ik zie geen voordelen. Ben je burger en wil je een dakkapel bouwen, is het waarschijnlijk prima. Ben je de HSE persoon van een grote industriële locatie, dan heb je daar helemaal niets aan. Zij willen juist die houvast die de AIM en het OLO bieden! (en dat is overigens voor adviseurs ook prettig) (Industrie)
- Nadelen: legio. Als ik geen vragen heb, hoe weet ik dan welke vragen ik moet beantwoorden? Zoals hierboven staat: ik verwacht chaos. Breng er aub structuur in aan! (Industrie)
- Voordeel: minder vragen is fijn, als er dan maar wel wordt aangegeven wat er aan gegevens nodig is. Dat is nu vaak ook al niet éénduidig voor verschillend bevoegd gezag (de ene gemeente is de andere niet) (Water)
- Om goed de activiteiten te kunnen melden of aanvragen moeten wij eerst weten welke van alle activiteiten die ik uitvoer worden als milieubelastende activiteit gezien. Ik zie geen voordeel in de manier die jullie de vergunningencheck hebben opgesteld. Het is heel makkelijk om activiteiten te missen (Industrie)
 - Eens, je moet nu eigenlijk h.3 van het BAL ernaast houden en van boven naar beneden alles afgaan. Dat is niet eenvoudiger en ook niet beter t.o.v. De huidige systemen. En dan gaat het alleen nog om de MBA's... (Industrie)
- Iets anders maar wel hieraan gerelateerd: als je via 'regels op maat' de vragenboom doorloopt kan je aan het einde in pdf en Excel een overzicht van de geldende maatregelen downloaden. Dat lijkt heel handig, maar ik kwam er al snel achter dat ik hier helemaal niets aan heb. In deze overzichten zit namelijk geen werkende koppeling tussen maatregel en de grondslag hiervan => zoals Artikel X van het BAL, of Artikel Y van het Omgevingsplan (enz...).

Dan heb ik dus een ellenlange lijst met maatregelen (dat is overigens ook niet fijn), waarvan ik ook nog eens PER MAATREGEL moet gaan nagaan wáár die precies in de wetgeving staat. Nutteloos dus. (Industrie)

- In aanvulling overigens: bij een aantal van de maatregelen in dit overzicht staat tekst als "Ga na of de maatregelen gelden voor deze activiteit" of andere nietszeggende instructies. Het is in deze overzichten echt héél veel doorklikken. (Industrie)
- Nog een aanvulling: als ik een DSO uitdraai via 'maatregelen op maat' maak én ik geef aan dat het om een complex bedrijf gaat (ik heb als activiteiten "Seveso" én "RIE-4" aangegeven) komt uit deze uitdraai NIET naar voren dat er sprake is van een complex bedrijf. In plaats daarvan staat regelmatig de opmerking "Let op: Vinden de activiteiten plaats in een complex bedrijf? Dan gelden deze maatregelen niet." Ehm... Waarom staan ze dan in de uitdraai??? DSO moet het onderscheid tussen complexe en niet-complexe bedrijven aankunnen! (Industrie)
- Bij het aanvragen in de proefomgeving krijg ik soms een ellenlange lijst met activiteiten waar ik doorheen moet scrollen om 1) de juiste te vinden en 2) om uiteindelijk op "volgende" te kunnen klikken. Kan dat slimmer? (Industrie)
- Dat het niet duidelijk is of en wanneer bepaalde aanvraagformulieren nog aangepast zullen gaan worden. Er is hierover ook geen coördinatie tussen bevoegd gezagen. Bevoegd gezagen hebben hierin veel vrijheid waardoor het onvoorspelbaar wordt wat je waar moet invullen. (Zakelijke dienstverlening)
- Groot nadeel is dat je aan de voorkant niet weet of je de juiste gegevens hebt aangeleverd in de bijlage. Dit maakt dorlooptijd onvoorspelbaar. Voor veel eenvoudige vergunningen zou het verzoek een formaliteit moeten zijn. (Zakelijke dienstverlening)
- Voordeel: Dat je niet in een strak stramien (waarin je kunt vastlopen) je informatie aanreikt. Je moet (mede o.b.v. De indieningsvereisten) aanreiken wat er wordt gerealiseerd i.r.t. De regels. Waar vooral behoefte aan blijft is dat er direct over de inhoud 'live' kan worden gecommuniceerd. Los van het DSO is de vraag van belang hoe de bevoegd gezagen zich organiseren (de paradigmawisseling: ontwikkelingen staan centraal, de regelgeving is ondersteunend...) (Bouw installatie infra)

Vraag 2:

Wat zijn voor uw branche/ bedrijf de meest aangevraagde of gemelde activiteiten?

- Vergunningaanvraag voor milieu, voor bouw, voor lozen, voor natuur. Verandering van rijbewegingen over het terrein van de inrichtingen. Extra installaties die emitteren naar geluid/lucht/natuur/geur. Verandering in lozing, in debiet, in vervuilingswaarde, in lozingspunt. Dat soort dingen. (Industrie)
- Wabo aanvraag omgevingsvergunning milieu (en bouwen), Waterwetvergunning, Wnb-vergunning, melding Activiteitenbesluit. En regelmatig de 'kleintjes': kapvergunning, inrit/uitrit, reclame. Aanvragen hebben in het gros van de gevallen betrekking op een industrieel bedrijf dat wil uitbreiden of een andere wijziging aan de bedrijfsactiviteiten wil doorvoeren. In enkele gevallen gaat het om een greenfield of brownfield ontwikkeling. Veel voorkomende industriële 'wijzigingen' zijn: toename productiecapaciteit, ander eindproduct (meestal door innovatie, er komt dan een extra productielijn bij), wijzigingen in de opslag voor (m.n. Gevaarlijke) stoffen, maatregelen i.h.k.v. Duurzaamheid (o.a. Elektrificatie, zonnepanelen), realisatie eigen AWZI of een kleine zuiveringsvoorziening. (Industrie)
- K&L-vergunningen, graafmeldingen, onttrekking grondwater en lozen bemalingswater (Water)
- Vergunningaanvragen voor milieu, bouw en natuur (Industrie)
- Omgevingsvergunning, vergunning werken in de openbare ruimte, bouwvergunning, waterkeur, melding activiteitenbesluit, kapvergunningen, afwijking APV, AVOI, K&L vergunningen, graafmelding etc. (Energiesector)

- Ik denk een opsomming van bovenstaande activiteiten. (Energiesector)
- Voor netbeheer Nederland is er onderscheid tussen: (Zakelijke dienstverlening)

Vraag 3:

Welke trefwoorden/zoekwoorden mist u nog bij het oefenen om werkzaamheden/activiteiten te vinden?

- Ongetwijfeld een hoop, maar daar gaat het niet om. Het probleem is dat je vrij vaak een synoniem gebruikt van een term die het DSO kent. En dat synoniem: die kent het DSO uiteraard niet. Dát probleem moet worden opgelost. Maakt me niet uit of alle synoniemen aan het DSO worden toegevoegd (lijkt me onhandig, maar goed), of dat de AIM/OLO vragenboom wordt teruggebracht zodat je niet meer zelf op een activiteit hoeft te zoeken, maar je gewoon gevraagd wordt óf je activiteit X doet. Dat laatste heeft mijn sterke voorkeur. (Industrie)
- Daar is de oefenomgeving nog niet goed genoeg voor. De term 'werken in de waterkering' wordt niet gevonden. (Water)
- Wisselend woordgebruik waardoor zoektermen niet te vinden zijn. (Energiesector)
- Het is belangrijker dat de trefwoorden (en bijbehorende werkzaamheden) altijd te relateren zijn aan regelgeving en indieningsvereisten, ongeacht of er een vergunningcheck is ingericht of niet. (Zakelijke dienstverlening)
 - Het is vooral belangrijk dat gebruik gemaakt wordt van "standaard" woorden voor werkzaamheden/activiteiten. Anders wordt het zoeken naar een speld in een hooiberg. (Energiesector)

Vraag 4:

Welke eigen informatie (bijv. Geo-informatie/ kaarten van uw eigen assets, zoals beschermingszones rondom kabels en leidingen) zou u in de toekomst willen kunnen toevoegen aan het DSO / omgevingsloket, in welke vorm en waarom?

- Onze eigen ondergrondse infra-lagen als netbeheerder. Vorm: geen idee. Om te voorkomen dat er iemand op onze assets gaat bouwen / bomen plant / werkzaamheden uitvoert / enz. (Water)
- Onze eigen ondergrondse en bovengrondse infrastructuur en assets. Het liefst als bestemming in een kaartlaag met daaromheen een risicoprofiel waardoor derden weten dat ze ons moeten benaderen als ze binnen het profiel van de asset activiteiten ontplooiën. (Energiesector)
- Mee eens. Hoogspanningsinfrastructuur dient een goede borging te hebben door middel van opname van alle assets met bijbehorende belemmerde strook, zodat derden weten dat daar bijzondere regels gelden. Dit mis ik nu in het DSO (Energiesector)
- In het DSO/omgevingsloket dient vervolgens bij de toetsing of er een omgevingsvergunning noodzakelijk is rekening te worden gehouden met de veiligheidszone van hoogspanningsinfrastructuur. Hierbij dient ook rekening te worden gehouden met een grotere afstand voor bijvoorbeeld het plaatsen van windturbines, Seveso bedrijven, etc. (Energiesector)
- Assets van Gasunie en Tennet. (Zakelijke dienstverlening)

Thema 5: betrokkenheid

Toelichting:

We betrekken u graag bij de voorbereidingen op het in productie nemen van het DSO omgevingsloket bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. En we willen graag uw uitdagingen bij de voorbereidingen begrijpen waar uw bedrijf/ branche voor staat. Er zijn een aantal gremia en kanalen die u kunt aanwenden om uw vragen en ideeën te delen met de organisaties achter het DSO/ omgevingsloket, o.a.: 1. IPLO (informatiepunt leefomgeving), 2. Implementatiemanager DSO bedrijfsleven, 3. Relatiemanagers bij overheid, 4. Koepels VNG, IPO, uvw, Rijk, 5. COGO (collectief gebruikersoverleg), 6. NWOOG (netwerkoverleg gebruikers) Uw antwoorden op de vragen hieronder helpen ons bij het bepalen wat de beste werkwijze is voor het vergroten van de wederzijdse betrokkenheid.

Vraag 1:

Wat kunnen de organisaties achter het DSO verbeteren waardoor u zich beter kunt voorbereiden op de inwerkingtreding van de Omgevingswet en inproductienamen van het DSO/ omgevingsloket? (Graag zo specifiek mogelijk en licht s.v.p. uw antwoord toe).

- Een uitgewerkt voorbeeld geven. Ik vraag complexe vergunningen aan. Een voorbeeld voor een kapvergunning daar kan ik niets mee. Ik moet een goed werkend voorbeeld zien van een vergunningplichtig bedrijf dat straks in meerdere MBA's gesplitst wordt en dan zien hoe de voorschriften er straks uit gaan zien. Hoe werkt een akoestisch onderzoek straks? Welke voorschriften gaan er gelden voor lucht en/of geur? Welke voorschriften voor lozingen? Hoe vraag ik een vergunning aan voor werkzaamheden in een beschermingszone? (Industrie)
 - Mee eens (Water)
- Betere casussen uitwerken. Waar zijn de "moeilijke" casussen? Werk eens een paar casussen uit van échte industrie (zowel complexe als niet-complexe bedrijven met meerdere vergunningsplichtige MBA's)! Dáár hebben we iets aan. (Industrie)
 - We nodigen u van harte uit om samen voorbeeldcases uit te werken waarmee uw bedrijf en branche kan oefenen. U hebt de kennis van uw branche, wij van het DSO. De uitgewerkte cases kunnen worden beproefd in DSO-werkplaatsen en eventueel als pilots worden uitgevoerd voor de hele procesketen in samenwerking met de betreffende overheden (Programma ADS)
 - Er zijn inmiddels een aantal voorbeeldcases uitgewerkt door de overheid (en ook vooral vóór de overheid) die betrekking hebben op 'simpele' vergunningen. Waarom kan dit niet ook voor industriële cases? Ik mag hopen dat Omgevingsdiensten, gemeenten en provincies wél praktijkvoorbeelden uitwerken => kan dat niet gedeeld worden? (Industrie)
- Complexe casussen uitwerken waarbij intergemeentelijk vergunningen aangevraagd worden. Daarnaast de samenhang tussen de kerninstrumenten en het DSO duiden, bijvoorbeeld de samenhang tussen het DSO en de omgevingstafel. (Energiesector)
- Ervoor zorgen dat zaken van nationaal belang goed geborgd worden. (Energiesector)
- Om goed te kunnen voorbereiden op de Omgevingswet zou het handig zijn als er een werkend systeem is waar duidelijk in te zien is hoe het eruit komt te zien en hoe het werkt. Zoals in deel 1 van de dialoogronde door mij is aangegeven hopen wij op de komst van een oefenomgeving waar iedereen die het wil (pilot) deel kan nemen en dan kijken waar de knelpunten zitten en op die manier aan te kunnen passen in het DSO, zodat eenieder goed kan werken met het DSO. Op dit moment is er niet voldoende vulling in het DSO om een goede beoordeling te kunnen maken. Dit lijkt meer op zwemmen in de zee en maar hopen dat je aan land komt. (Energiesector)
- Geen beloften verbreken is een goed startpunt. Heeft u dit bericht op IPLO gelezen: "Nieuwe software STOP A" in DSO-LV en productieversie bruidsschat" (versie 21 april 2022)? Ik word

hier echt noodzakelijk om. 1. Er is geen sprake van backwards-compatibility => het is BROODNODIG dat nieuwe updates van dat systeem backwards-compatible zijn. Het KAN en MAG niet zo zijn dat de hele DSO-omgeving moet worden leeggemaakt voor een update, én dat bevoegde gezagen vervolgens er zelf maar voor moeten opdraaien om hun eigen content terug te zetten. Hoe kan er dan geoefend worden? Er was een stabiele testomgeving vanaf 1 april beloofd => nog een belofte verbroken! Ik mag hopen dat dit de laatste keer is, hoe kan een stabiele omgeving gegarandeerd worden? Ook na 1 januari? Of ligt dan vrolijk alles plat omdat een basisfunctie niet aanwezig is? 2. In het artikel wordt aangegeven dat LOPENDE zaken óók uit het DSO worden verwijderd. En wat dan? Jammer joh? Begin maar opnieuw? Kan dit ook in de toekomst gebeuren? Wat voor zekerheid heeft een bedrijf (/burger/overheid) dan als er een aanvraag of melding wordt ingediend via het DSO? Kan je dan krijgen "ja sorry we hadden een update, uw aanvraag is verwijderd, en dien maar opnieuw in ook al zit u in week 20 van de 26?" Hoe gaat u ervoor zorgen dat dit NOOIT kan gebeuren? Hiermee zijn dus ook ingebrachte oefenprojecten verwijderd. Wat is dan het nut van oefenen als dat zomaar wordt weggegooid? Ooit van het spreekwoord gehoord 'het kind niet met het badwater weggooien'? Gefeliciteerd, dat is gelukt. Kunt u dat in de toekomst niet meer doen? Lijkt me een goede actie die u kan nemen om het DSO te verbeteren. (Industrie)

Vraag 2:

Als u betrokken wilt blijven bij de ingebruikname van het DSO omgevingsloket en de doorontwikkeling van het DSO na inwerkingtreding, hoe wilt u dan betrokken worden?

- Deelnemerssessies zoals bij AERIUS gebeurt spreken me wel aan (Industrie)
- Ja, via het WOW (Water)
- Wij blijven graag betrokken, maar willen dan wel weten wat er gebeurt met de input die wij geven. We maken hier nu veel tijd voor vrij, krijgen de mogelijkheid om te reageren maar voelen ons niet per se gehoord. (Energiesector)
- We willen zeker betrokken blijven bij de doorontwikkeling en ingebruikname van het DSO. Zoals hiervoor is aangegeven dient er dan wel iets met de input te worden gedaan. Door het opzetten van een pilot-omgeving laat je iedereen die het wil deelnemen aan het project. (Energiesector)

Vraag 3:

In het DSO wordt veel voorbereid, zoals het beschikbaar stellen van informatie, oefenmogelijkheden in de DSO-omgeving en werkplaatsen. Wat doet u daarnaast zelf om uw bedrijf of branche optimaal voor te bereiden op de ingebruikname van het DSO?

- Ik heb geen idee waar dat allemaal gebeurt wat u hier beschrijft. Als ik probeer in te loggen of iets te zoeken vind ik helemaal niets. (Industrie)
 - Hebt u contact opgenomen met iplo.nl/contact of al aangemeld voor een werkplaats? We kunnen u alleen verder helpen als u onze hulp aanvaard. (Programma ADS)
- Wij hebben een intern team dat een trekkersrol op zich neemt. Maar heel ver komen ook wij niet: het DSO is bij lange na niet ver genoeg om daar echt mee te kunnen oefenen. En de melding "vraag na bij uw gemeente", daar kunnen we helemaal niets mee. Wij moeten weten hoe het in de praktijk werkt. (Industrie)
 - Het staat u vrij om zelfstandig het omgevingsloket te ontdekken. We bieden tevens de mogelijkheid om deel te nemen aan een demonstratie en/of een dso-werkplaats waarin we met een groep bedrijven/ branche op basis van uw casus aan de slag gaan met het DSO omgevingsloket. (Programma ADS)
 - Wij onderschrijven dit. (Energiesector)
- Actief deelnemen aan de WOW/DSO-werkgroep (Water)

- Samen met een collega proberen we het DSO te testen, maar veelal ontbreekt hiervoor de tijd. Daarnaast vind ik het moeilijk om iets van een systeem te vinden wat nog niet goed werkt. (Energiesector)
- Hoe wij hier intern op voorbereiden op de ingebruikname van het DSO kunnen we pas zeggen als het systeem functioneel is. Als hulpmiddel spreekt ons een cursus aan, zodat medewerkers niet te veel tijd kwijt zijn met het ontdekken van het systeem. Op deze wijze is het systeem optimaal te gebruiken en hoeft je niet bang te zijn dat je iets 'mist'. (Energiesector)
- Alles valt of staat bij de juiste inhoud (vulling door bevoegd gezagen) van het DSO. Dit is voor netbeheer Nederland nog niet het geval. Veel provincies en waterschappen hebben hun inhoud nog niet gepubliceerd op pre-dso. Waardoor oefenen niet heel zinvol is. (Zakelijke dienstverlening)

Vraag 4:

U spreekt de taal van uw branche. Hoe zou u overheden kunnen/ willen helpen bij het opstellen van check- en aanvraagformulieren qua terminologie, trefwoorden/synoniemen lijsten?

- Ik wil mensen wel uitleggen dat het een kansloze zaak is om een synoniemenlijst te maken die voor iedereen werkbaar is. Daarvoor zijn het te veel vaktermen. Ik wil mensen ook wel uitleggen dat participatie ons niet gaat helpen. Ik heb veel klanten in branches die een moeizame relatie met hun omgeving hebben. Daar spelen tegengestelde belangen tussen bedrijf en omgeving; dat los je niet op met participatie. De gedachte dat mensen hun tegenstellingen kunnen overbruggen als je ze maar met elkaar laat praten, is bijna kinderlijk naïef. Ik zie daar een hoop vertraging en frustratie en uiteindelijk alsnog een gang naar de rechter. In vijftien jaar dit werk doen heb ik één ding geleerd en dat is dat je de rechter keihard nodig hebt om dingen afgedwongen te krijgen. Een klein deel van de mensen stopt pas als er een uitspraak van een rechter ligt, liefst in zo duidelijk mogelijke bewoordingen. Al zo vaak meegemaakt dat mensen in eerste instantie gefrustreerd reageren op zo'n uitspraak maar zich er een paar maanden later bij neerleggen. En dan kunnen bedrijf en omgeving nog jarenlang naast elkaar bestaan. Soms heb je dat gewoon nodig. (Industrie)
 - Eens met de opmerkingen aangaande participatie. De 15 jaar is nog wel even uit de buurt, maar ook ik ben er niet van overtuigd dat participatie een "silver bullet" is. (Industrie)
 - Ik herken me niet in het door u geschetste beeld en betreur woorden als kansloos en kinderlijk naïef. Ik verzoek u professioneel en feitelijk te blijven indien u reageert. Het team achter DSO omgevingsloket gaat niet over wetgeving of daar aan gerelateerde thema's zoals participatie. (Programma ADS)
- Hou op met een complete synoniemen lijst willen maken. Dat heeft geen zin. De AIM en het OLO zijn niet perfect, maar dit doen ze wél uitstekend. Neem daar een voorbeeld aan. En ook: zorg ervoor dat elke (de)centrale overheid dezelfde termen hanteert. Gaat tot chaos leiden als iedere (de)centrale overheid haar eigen termen mag gaan hanteren. (Industrie)
 - Helemaal mee eens. Aanvullend: kijk ook naar de terminologie in het WOW (Water)
 - Het WOW? Waar staat dat voor? (Industrie)
 - Werkplein Ondergronds Werken, daarin wordt het gros van de reguliere vergunningen vanuit bijvoorbeeld de netbeheerder gedaan (20.000 per jaar) (Energiesector)
- Als adviseur voor de industrie weet ik waar wij als adviseurs behoefte aan hebben, en heb ik ook een vrij aardig beeld waar de industrie zélf tegenaan loopt. Ik vind het prima om mee te denken over een logischer opbouw van vragenbomen in het DSO. (Industrie)
 - Dat is fijn om te horen. We bereiden als implementatieteam van het programma Aandeslag een ronde tafel voor met mensen uit het echte werkveld (mensen die nu ook regelmatig vergunning aanvragen en meldingen doen) en mensen die nu en in de komende jaren zorgen voor de vragenbomen in het DSO. Kunt u contact met ons

opnemen via één van onze ondersteuners: babette.jonker@vng.nl o.v.v. Ronde tafel content? (Programma ADS)

- Netbeheer Nederland heeft een staalkaart geproduceerd met bijbehorende terminologie. (Energiesector)
- Persoonlijk heb ik geen ervaring met vergunningaanvragen, maar zou wel willen aangeven dat er voor bepaalde werken of werkzaamheden wel een vergunningplicht zou moeten zijn. Dit is afhankelijk van het beperkingengebied wat opgelegd wordt bij infra. Indien mogelijk zou ik graag eens deelnemen aan het ronde tafel gesprek. (Energiesector)